

Відтепер про Романів і романівчан знають і на Балканах

Віктор Єрофеев

Ми настільки часто згадували упродовж кількох місяців поспіль про успіхи романівських скороходів, що наш читач, напевно, й звик до перемог романівчан як до представників потужного центру із підготовки спортсменів високої кваліфікації.

Але минулий тиждень перевершив усілякі очікування і найсміливіші прогнози щодо участі наших земляків у чемпіонаті Асоціації Балканських легкоатлетичних федерацій зі спортивної ходи. Фахівці із легкої атлетики часто називають цей чемпіонат Балканськими іграми, а дехто вже давно перекваліфікував його у малий чемпіонат Європи. Престиж і рівень присутності на змаганнях, які щорок проходять у турецькому місті Ізмір, був традиційно високим. І наші спортсмени Ілля Тишкевич та Роман Цюмик, які у поточному році гарно, рівно і стабільно виступають на змаганнях всеукраїнського рівня, по праву здобули місце у збірній України, аби поїхати на Балканські ігри.

Хлопці постійно поліпшували власні показники, і відчувалося навіть, що сили для ривка покращення у них ще є. Отже, проваджали романівчан на малий чемпіонат Європи зі сподіванням на успіх. Щоправда, успіхом на змаганнях такого рівня є вже місце у чільній п'ятірці. Звісно ж, сподіватися на те, що обидва романівські скороходи будуть очолювати спортивну боротьбу упродовж дистанції, ми просто не звикли. Але, як виявилось, так бути може! На дистанції у 10 км наш Ілля Тишкевич до самого фінішу боровся із господарем змагань Бегче Азадулою за перше місце і чемпіонський титул. Однак турецький спортсмен, який вочевидь краще знав і звик до траси в Ізмірі, все ж таки на 7 секунд випередив

нашого земляка. Тишкевич фінішує другим, а вже за півхвилини стало зрозумілим, що на 3-му місці дистанції в 10 км опиняється також наш спортсмен Роман Цюмик. У підсумку обидва наших скороходи піднялися на п'єдестал пошани, де було урочисто проведено церемонію нагородження.

Таким чином, до України романівчани повертаються у zenіті популярності і вже за кілька днів після перепочинку розпочинають новий етап підготовки до стартів ще більш потужних змагань. У тому числі й не лише в Україні. Але вже зараз в Україні, особливо у

Житомирі, заходить мова про те, що одразу двоє вихованців романівського тренера Анатолія Сушицького послили на Балканських іграх друге і третє місце, продемонструвавши гарну техніку, не викликавши у вимогливих суддів жодних претензій чи зауважень. Це свідчить про те, що багаторічна робота А. Ц. Сушицького із пошуку юних талантів у межах селища Романова дає свої потужні і врожайні результати. Зауважимо, що Анатолій Цезарович виховує не лише Тишкевича та Цюмика. У його групі є ще декілька талановитих спортсменів

і спортсменок, які от-от покажуть дуже пристойні результати.

У Романові небагато людей знають справжню ціну успіхів вихованців А. Ц. Сушицького. На жаль, не всі розуміють відмінностей у виступах на змаганнях рівня «Пліч-о-пліч» і участі на чемпіонаті України. Ця відмінність принципова у багатьох аспектах. Але й вага здобутків спортсменів вищих досягнень куди вища, аніж результати змагань у шкільній лізі чи то на стартах традиційної гімназиadi. Найперше такі спортсмени підвищують імідж своєї малої батьківщини, де вони народилися і зростали, де зробили свої перші кроки по стежці спортивної кар'єри. Визнання на рівні України або ж і в масштабах спортивної громадськості всієї Європи – це дуже важливі фактори нашого життя. І головне у них те, що вони досягнути завдяки праці, титанічним зусиллям упродовж семи чи навіть десяти років наподегливих тренувань.

Почули звіт губернатора, а навколо доріг – поки що тьма! **с. 4**

Пілотами БПЛА стають вже навіть четвертокласники **с. 3**

Чергова «тренувальна» перемога – це приємно, а тим паче – зі зливою голів **с. 5**

Годі й казати, спортсмени, які здобувають перемоги вже на рівні області, а там і на всеукраїнському рівні, заслуговують у лоні своєї рідної громади неабиякої поваги і пошани. Безумовно, місцева влада в особі Романівської селищної ради має достойним чином відреагувати на спортивні досягнення своїх земляків, які щойно повернулися із Ізміра. Відомо, що на найближчій сесії Романівської селищної ради (запланована для

проведення 27 березня 2026 року) депутати розглянуть питання щодо заходів відзначення успіхів наших земляків на спортивних аренах країни, а тим паче – світу. Що б там не казали про обдарованість певної людини, про вроджені задатки щодо успіхів та здобутків у будь-якій царині людської діяльності, але не варто забувати, що талант – це насамперед праця. А працю наш народ звик цінувати. І шанувати працюючих ми також не розучились.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 76001

Підтримай свободу слова!

ПЕРЕДПЛАТИТИ

на 1 місяць - 68,00 грн,
на 3 місяці - 164,00 грн,
на 6 місяців - 308,00 грн

У найближчому поштовому відділенні!

СПОДОБАЛАСЬ
ГАЗЕТА?

Звіт Романівського селищного голови за 2025 рік

Серед важливих питань найголовнішим буде звіт

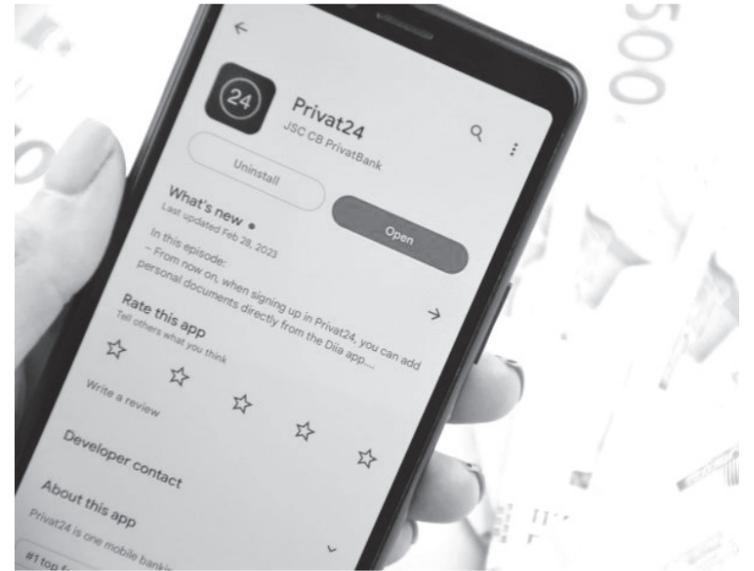
Чергова, 78-а, сесія Романівської селищної ради, яка призначена на 27 березня 2026 року, матиме особливу вагу і значення ще й тому, що під час сесії депутати заслухають і ухвалять рішення щодо звіту виконуючого обов'язки Романівського селищного голови Юрія Чумаченка за пророблену у 2025-му році роботу.

Зміст звіту Романівського селищного голови тиждень тому розміщений на офіційному сайті Романівської селищної ради, і кожен житель громади, як і кожен користувач мережі «Інтернет», має можливість з ним ознайомитись. Поки що активність жителів громади не така велика, як можна було б очікувати, адже лише два десятки користувачів інтернету виявили бажання упродовж тижня познайомитись зі змістом звіту за роботу місцевої влади у 2025-му році. Безумовно, зміст об'ємний, і кожен його розділ однаково важливий, але ще важливіше, аби на нього звернули уваги жителі Романівської селищної ради. Тоді, можливо, й з'являться запитання, відповіді на які можна буде отримати вже безпосередньо під час проведення 78-ї сесії Романівської селищної ради. Втім, час для ознайомлення зі звітом Романівського селищного голови за 2025-й рік ще є, його можна використати для того, щоб краще зрозуміти ситуацію, стан справ у Романівській громаді. У когось можуть виникнути запитання, а можливо, й пропозиції. У цьому, власне, й сенс діалогу між владою та виборцями. І бажано, щоб він таки був.

Про борги перед громадою нагадує банк

У минулому виході нашої газети увагу читачів привернула публікація «Хочете краще господарювати? Вчіться адмініструвати податки!».

У ній йшлося про налагодження співпраці між Романівською селищною радою та проектним менеджментом програми YouControl. Зазначалося, що можливості цієї програми дозволяють сформувати і отримувати в режимі реального часу інформацію щодо суб'єктів господарювання (економічної діяльності), що розташовані і працюють на території громади. Особливої ваги така інформація набуває у той час, коли Романівська селищна рада стикається із виразно чіткою негативною динамікою сплати місцевих податків і зборів. Збільшується податковий борг перед місцевим бюджетом, тому потреба у залученні якісних інструментів для аналізу економічного стану громади є більш ніж очевидною. Передусім вимагає змін методика роботи з податковим боргом на основі даних з публічних реєстрів. Тому Романівська селищна рада запроваджує сервіс «Боржники громади» за допомогою екосистеми UC Market від YouControl. Такі заходи спрямовані на автоматизацію управління податковою заборгованістю та підвищення економічної ефективності громади, гарантуючи прогнозований фінансовий контроль.

Запорука фінансової стабільності і благополуччя – це відсутність боргів та штрафів. Тому вже сьогодні жителям громади повідомлено про те, що інформацію про нарахування та заборгованість по місцевих податках і зборах, зокрема земельного податку, податку на нерухоме майно, мінімального податкового зобов'язання, орендної плати за землю, єдиного податку, Приватбанк та Монобанк персонально направлятиме клієнтам банку у вигляді повідомлень.

Нарахування здійснюються на підставі даних Державної податкової служби України. У разі, коли платник вбачає розходження чи некоректність у нарахуванні боргу, є можливість звернення

до податкової інспекції у Центр обслуговування платників або ж через електронний кабінет платника податків.

Подібна інформація, якої потребують жителі Романівської селищної ради, розміщена на офіційному сайті Романівської селищної ради, із якою користувачі інтернету можуть також ознайомитись. Втім, головний висновок з приводу вищезазначеного стосується потреби в покращенні адміністрування податків, зборів, орендної плати тощо.

Уряд ухвалив рішення розширити програму «Енергопідтримка ФОП» та продовжити термін подання заяв

Уряд ухвалив рішення розширити програму «Енергопідтримка ФОП» та продовжити термін подання заяв на отримання одноразової допомоги ще на два місяці – до 31 травня 2026 року.

Розширення програми дозволить більшій кількості підприємців забезпечити енергонезалежність бізнесу, підтримувати стабільну роботу під час перебоїв з електропостачанням та зберегти робочі місця.

Від початку дії програми «Енергопідтримка ФОП» Державною службою зайнятості вже профінансовано понад 38 тисяч заяв на загальну суму більш як 380 млн грн. Детальніше про програму та умови участі – на офіційному порталі energy.kmu.gov.ua/energo pidtrymka-fop.

Також розширений перелік КВЕДів. До програми додано нові суспільно та соціально значущі види економічної діяльності:

- Забір, очищення та постачання води (КВЕД 36.00),
- Перероблення молока, виробни-

цтво масла та сиру (КВЕД 10.51),

- Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів (КВЕД 10.82),
- Роздрібна торгівля залізними виробами, будівельними та сантехнічними матеріалами (КВЕД 47.52),

- Роздрібна торгівля спортивним інвентарем (КВЕД 47.64),
- Роздрібна торгівля квітами, рослинами, насінням, добривами та товарами для тварин (КВЕД 47.76),
- Допоміжна діяльність у сфері освіти (КВЕД 85.60).

Служба зайнятості Житомирщини активно долучилася до інформування підприємців про цю державну програму. Консультації офісів «Зроблено в Україні» щодня зв'язувалися з представниками бізнесу – передусім з учасниками програми «Власна справа», а також із підприємцями, які планують подаватися на отримання грантів.

За місяць дії програми було проконсультовано 1078 фізичних осіб-підприємців:

- 365 – у Коростенському районі,
- 229 – у Звягельському,
- 219 – у Житомирському,
- 102 – у Бердичівському, а також 82 підприємці Малинщини та 81 – Коростишівщини.

За інформацією фахівців офісів «Зроблено в Україні», 665 підприємців після консультацій одразу подали заяви, а 548 вже отримали кошти.

Нагадаємо, що підприємці можуть отримати від 7 500 до 15 000 гривень залежно від кількості найманих працівників.

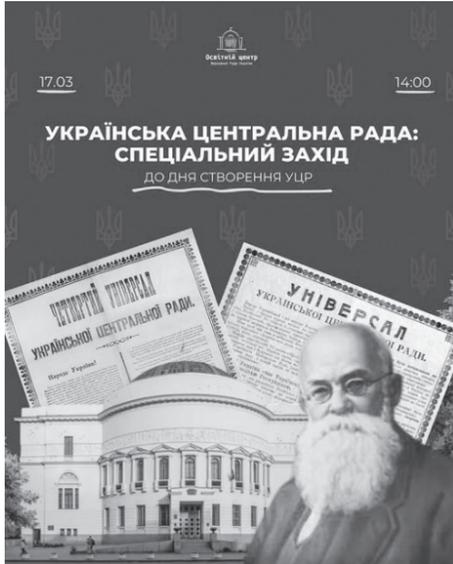
Навіть столітні уроки і висновки мусимо довивчати

Віктор Радчук

У вівторок, 17 березня, Освітній центр Верховної Ради України провів спеціальний захід до дня створення Української Центральної Ради у березні 1917 року. Для участі в онлайн-режимі запрошувались усі бажаючі громадяни, які могли прослухати цікаву інформацію від фахівця із історії України.

На жаль, жодних офіційних заходів з нагоди створення у 1917-му році Української Центральної Ради в Україні проводити не прийнято. Не склалося у нас із традицією відзначати річницю від часу створення прообразу українського парламенту, на роль якого Українська Центральної Рада претендувала на початках Української національної революції 1917-1921 років. І така відсутність традиції не є випадковістю, бо належна увага до подій весни 1917-го року в Україні і сьогодні відсутня. І це щонайменше дивує, бо невивчені уроки Центральної Ради і досі нагадують про себе слабкістю українського парламентаризму. Звісно, порівнювати нинішні українські реалії із подіями більш як сторічної давності, як мінімум, некоректно, однак вивчати і зрештою чітко з'ясувати головні фактори слабкості УЦР ми сьогодні спроможні.

Отже, із самого початку. Хронологічно перший дієвий поштовх щодо створення Української Центральної Ради у місті Києві припадає на 16 березня 1917 року. Під впливом подій у столиці Російської імперії (зречення престолу царя Миколи II Романова, утворення Тимчасового уряду і створення рад робітничих, селянських і солдатських депутатів, проголошення низки демократичних свобод) розпочинається грандіозне поштовхування суспільних процесів у національних окраїнах тепер вже колишньої імперії. Щоправда, так зва-

не двовладдя (Тимчасовий уряд і ради) у Петрограді почало дуже швидко переростати у безвладдя на місцях. Ось у таких умовах представники українського руху розпочинають процес консолідації, який і ознаменувався створенням 16 – 21 березня 1917 року Української Центральної ради.

Головою Центральної Ради було обрано відомого українського історика Михайла Грушевського. Його заступниками обрано Д. Дорошенка, Д. Антоновича, Ф. Крижанівського. Жодних претензій на переобрання на себе владних функцій УЦР тривалий час не виявляла. Реальну владу у Києві та в інших губернських центрах на території сучасної України весною і влітку 1917-го року мали губернські комісари Тимчасового уряду, командувач Київського військового округу, Головнокомандувач Південно-Західного фронту. Найважливіші питання, які стосувалися соціально-економічного життя народу, Центральної Рада полишала поза своєю увагою, вважаючи економіку прерогативою центру (тобто Тимчасового уряду). Не стали пріоритетом для керівників УЦР весною – влітку 1917-го року і завдання державного будівництва. У той час на перший план у діяльності УЦР виступали національно-мовні, культурно-про-

світницькі питання. Така ситуація повністю не влаштувала селянство України, яке дуже очікувало на нову і бажано українську владу як носія змін на краще.

Може виникнути питання, чи були на той час сили, постаті, партії та рухи, здатні запропонувати Україні не міфічну та ілюзорну культурно-національну автономію у складі Росії, а самостійний державницький курс. Безумовно, були, але їхній вплив і значення були куди меншими, аніж довоєнний авторитет того ж таки Д. Антоновича, М. Грушевського, В. Винниченка та інших лідерів першого призову УЦР. Наприклад, відомого українського самостійника Миколу Міхновського той же Михайло Грушевський називав не інакше як український фашист. Володимир Винниченко, який влітку 1917 року очолив перший уряд УЦР (Генеральний секретаріат), картав «міхновщину» і порівнював із чорною сотнею. Ще один аспект ялової безпорадності УЦР на початках своєї діяльності – відмова від представників ділової еліти, фахових державних управлінців, від представників українського бізнесу. Відомий український підприємець і меценат Євген Чикаленко мав пропозиції очолити УЦР, але з невідомих причин відмовився, і на чолі УЦР все ж таки з'явився М. С. Грушевський. На думку Володимира Винниченка у своїх листах до Євгена Чикаленка нарікав на неорганізованість співвітчизників, на їхню зрадливість та інтриганство. Тоді ж (все це влітку 1917-го року) Винниченко жалівся на відсутність надійних і свідомих людей у політиці, називаючи державну діяльність справжнім пеклом. І це говорив, по суті, глава першого українського уряду – Генерального секретаріату.

Зрозуміло, що очікувати на якісно іншу ситуацію в Україні після раптової зміни влади (падіння царизму) було важко. Українські політичні партії перебували тоді у зародковому стані, а ті, які станом на початок 1917-го року мали певну присутність у політичному житті України (це

українські соціалісти-революціонери – есери, партія соціалістів-федералістів, Українська соціал-демократична партія), орієнтувалися на Росію як на майбутню федеративно-демократичну республіку, у складі якої перебуватиме на умовах автономії і Україна.

На цьому фоні дивовижно діаметральний вигляд мала ситуація у середовищі польського національного відродження, де чітко було зазначено його першочергове завдання – створення незалежної і самостійної національної держави. Те ж саме було у середовищі балтійських народів (литовці, латиші та естонці), а також у фінів. Ну а український рух навесні 1917-го мав вигляд етнонаціонального явища, і Центральної Рада стала виразником на той час ще НЕПОЛІТИЧНОЇ нації. Пройде дуже небагато часу, і лідери Української Центральної Ради змушені будуть прозріти і визнати вже у січні 1918 року необхідність побудови УНР (Української Народної Республіки, проголошеної у листопаді 1917-го року) як САМОСТІЙНОЇ І НЕЗАЛЕЖНОЇ держави. Але час для важливої державницької роботи було втрачено. Навесні 1918 року Центральної Рада припинила свою роботу і була розпущена під примусовою дією вже присутніх на той час німецьких окупаційних сил. Естафету державного будівництва в Україні після УЦР підхопила Українська держава під керівництвом гетьмана І. Скоропадського. Але про це – дещо пізніше.

Р. С. Ініціатива Освітнього центру Верховної Ради України із проведення 17 березня 2026 року спеціального заходу до дня створення Української Центральної Ради (УЦР) насправді має напрощуд важливе значення у сенсі налагодження історичного валеобучу українців. Дивовижно мала частка населення України вивчала уроки Української національної революції 1917-1921 років. І досі більша частина громадян України слабо орієнтується у проблематиці того напрощуд героїчного і водночас трагічного періоду нашої історії, який завершився актом національної трагедії у селі Базар у листопаді 1921 року. Але знати уроки і висновки нам вкрай важливо. Особливо – зараз!

Пілотами БпЛА стають вже навіть четвертокласники

Наталка Рисіч

14 березня 2026 року Житомир перетворився на місце проведення Других відкритих змагань учнівської молоді із керування безпілотними літальними апаратами (дронами) «iCopter Racing».

Про важливість володіння технікою керування БпЛА сьогодні багато говорити не доводиться. Адже ледь не щодня безпілотні літальні апарати, які застосовуються військами підрозділів ЗСУ, завдають агресору непоправної шкоди. БпЛА стали відкриттям сучасної тактики військового протистояння, і той, хто краще вміє, знає і володіє практичними навичками управління дронами,

отримує очевидну перевагу на полі бою. Втім, навіть поза межами військових подій застосування БпЛА настільки зростає ледь не щомісяця, що вже завтра володіти технікою керування і застосування цими літальними апаратами мають у кожному виробничому колективі, не кажучи вже про сільгоспідприємства, лісові господарства, зв'язку і т. п.

Так-от, на змагання до Житомира (на базі житомирського ліцею № 16) прибуло 49 учасників із усіх куточків Житомирщини, а також юні пілоти-дронводи із Черкащини та Полтавщини. **Романівську селищну раду презентували під час змагань учні Романівського ліцею №1 Артем Пшигалінський (9-а клас) і Роман Танасюк (11-а клас) та шестикласник Романівського ліцею № 2 (село Романівка) Богдан Баєв.**

Загалом наші земляки нічим не поступалися своїм ровесникам із інших початкових закладів, а, наприклад, Роман Танасюк по-

трапив у список кращих учасників (ТОП-8) в одній із змагальних номінацій. Звісно ж, наймолодший із романівчан Богдан Баєв отримав непересічні враження від побаченого, почутого і відчутого у ході суботнього дня 14 березня. Найперший висновок, який Богдан вже зробив, стосується клопіткої підготовки до наступних змагань, які мають відбутися вже рівно за рік. Про те, що підготовка до таких і подібних змагань має бути дуже ґрунтовною, діляться своїми думками і педагоги – наставники нашої команди. Це Олександр Кутина (Романівський ліцей № 1) та Сергій Гаврилов (Романівський ліцей № 2).

Звісно ж, первинної уваги заслуговує обладнання та лабораторні умови, які нині створені у житомирському ліцеї № 16, проте увага до технологій володіння навичками і техніками керування безпілотними літальними апаратами має бути посиленою, а приклади багатьох учасників змагань у Житомирі можуть служити аргументацією для усіх без винятку навчальних закладів Романівської селищної ради. Зрештою, дехто із фахівців, які сьогодні досліджують перспективи розвитку народного господарського комплексу

України, кажуть, що вже за 6-8, максимум 10 років навички володіння БпЛА будуть поширеними і затребуваними в економіці (та й навіть у побуті) на такому ж рівні, як і водійські посвідчення.

Почули звіт губернатора, а навколо доріг – поки що тьма!

Віктор Першко

Тридцять сесія Житомирської обласної ради минулого тижня всього лише за дві години розглянула і ухвалила рішення із 84-х питань порядку денного.

12 березня 49 депутатів Житомирської облради розпочали свою роботу із традиційної церемонії вручення нагород жителям Житомирщини, які удостоєні відзнак у певних сферах своєї діяльності. Затим депутати почули виступ начальника Житомирської обласної військової адміністрації Віталія Бунечка. Віталій Іванович нагадав депутатам про те, що термін їхньої конструктивної співпраці із очільником виконавчої гілки влади в області пересік позначку у п'ять років, а загалом стаж перебування Віталія Бунечка на чолі Житомирщини скоро сягатиме семи років. Звісно ж, за цей час голова військової адміністрації добре вивчив область і зумів створити більш-менш дієву вертикаль виконавчої гілки влади.

Які здобутки Житомирщини Віталій Бунечко визнав як першочергові і найбільш вагомі? Це робота і турбота про 76-тисячний загін ветеранів російсько-української війни та учасників бойових дій. У 2025 році на потреби закупівлі житла для сімей військовослужбовців держава виділила 580 млн грн. Допомагають працювати із ветеранами російсько-української війни 109 фахівців із супроводу ветеранів. Голова Житомирської ОВА зауважив, що у 2025-му році рівень промислового виробництва в області суттєво зріс. Показник 14 тис. 300 нових робочих місць є справді потужним аргументом на користь того, що економічне і ділове

життя на Житомирщині йде на повну швидкість. Житомирщина, за словами В. І. Бунечка, лідирує в Україні за кількістю створених у 2025-му році патронатних (прийомних) сімей. Беззаперечним лідером олімпійського руху в Україні нині визнано Житомирське обласне відділення НОК України. Ще одне лідерство у царині поліпшення ментального здоров'я жителів Житомирщини стало приємною несподіванкою для більшості депутатського загалу обласної ради.

У цілому звіт голови Житомирської ОВА пройшов швидко, із оприлюдненням майже пів сотні статистичних показників і отримав позитивний відгук у сесійному залі Житомирської обласної ради. Єдине питання, яке має станом на зараз дуже важливе значення для більшості регіонів та громад Житомирщини, стосується необхідності якнайшвидшого поліпшення стану дорожнього покриття на багатьох автомагістралях. **Жителів Романівської селищної ради вже два роки поспіль турбує стан дороги між Романовим та селом Корчівкою і далі, аж до в'їзду у село Романівку.** Віталій Іванович Бунечко чудово знає про ситуацію із зруйнованою

ділянкою автодороги між Романовим і Романівкою, але обіцяти, як це було влітку минулого року, стосовно можливості ремонту вищезазначеної ділянки автодороги не наважився. Зауважив лише про те, що вже за тиждень ситуація із коштами на утримання доріг в області буде яснішою і чіткішою. Поки що відомо, що у 2026-му році із державного бюджету виділено 100 млн грн на утримання доріг. 25 мільйонів із цієї суми вже витрачено під час снігопадів у січні – лютому 2026 року.

Надалі депутати Житомирської обласної ради працювали у доволі злагожденій обстановці. Знадобилося не більше пів години, аби розглянути і ухвалити майже тридцять питань, запропонованих до порядку денного. Але десяток пунктів все ж таки примусили депутатів неабияк напружитися і послухати один одного. Йшлося про те, щоб надати дозволи для товариств із обмеженою відповідальністю на користування мисливськими угіддями. Депутат С. М. Крамаренко запропонував довивчити це запитання і розглянути та ухвалити під час наступної сесії обласної ради. Однак депутати вирішили не відкладати у довгий ящик питання

щодо мисливських товариств, клубів та всіляких ТОВ, а тому всі десять суб'єктів мисливської діяльності зрештою отримали рішення про дозволи на продовження діяльності у сфері мисливського господарства. І лише за кілька хвилин до завершення сесії у залі стало жвавіше і навіть гамірніше.

Із трибуни сесійного залу прозвучала пропозиція звернутися до Верховної Ради України, а також до Кабміну України щодо можливості запровадження на законодавчому рівні обов'язковості реєстрації ФОПів платниками ПДВ. Більшість депутатів висловилися за те, що подібні податкові експерименти матимуть більш ніж згубний вплив на економіку України в цілому. Ще один плачевний наслідок перетворення ФОПівців на платників ПДВ призведе до ліквідації суб'єктів господарювання (малого та середнього бізнесу) і втрати мільярдів податкових сум. Загалом депутати Житомирської облради переважною кількістю голосів ухвалили текст ЗВЕРНЕННЯ до парламенту і уряду України. Якою буде реакція нардепів та урядовців – невдовзі побачимо!

З ювілеєм вас, Сергію Олександровичу! І – у добрий час!

У кожної людини є свій найкращий і по-особливому святковий день року. Це – день народження.

Приємно, коли іменинника з нагоди найкращого свята вітають багато людей, висловлюючи шану, повагу, побажання і подяку за зроблене, вчинене і виконане. Ще дужче і звучніше лунають подібні вітання з нагоди поважного ювілею. Минулого тижня таким поважним і знаковим ювіляром Романівської громади став Сергій Зінчук.

Півстолітній ювілей Сергія Олександровича припав на нелегкий для держави і для українського люду час – країна у війні і вже п'ятий рік мужньо відстоює своє право на свободу і незалежність. Сергій Олександрович робить у справу зміцнення і стабільного розвитку Романівської громади як осередку могутності нашої країни потужний і значний внесок. **Земляки шанованого ювіляра знають його не лише як керівника стабільно працюючого підприємства «Романівагротранс», але й як депутата Романівської селищної ради.** І насамперед як небайдужу до громадських справ людину, яка неодноразово, у тому числі у найскрутніший для громади час, підставляла землякам плече допомоги.

Сергій Олександрович Зінчук у свій ювілейний день народження був на своєму робочому місці, у середовищі колег, друзів і найближчих соратників – рідних братів Петра і Віктора. Такий сімейний союз і тісна родинна взаємодія братів Зінчуків у наш нелегкий час вселяють не просто надію і впевненість у те, що найбільші біди та

незгоди, посягання на нашу свободу і незалежність ми зможемо захистити. Звісно, запорукою цього стає і щоразу постає у новому, більш могутньому та досконалому, вигляді звитяга, талант і налаштованість на працю саме таких людей, як Сергій Олександрович Зінчук. Того гарного і привітно сонячного безрезневого дня на

адресу шанованого ювіляра продунала ціла злива вітань, віншувань, побажань та поздоровлень. На гостину до села Разіне приїздило чимало людей, друзів, колег, вдячних земляків. Кожен із них висловлював ювілярові найщиріші привітання, виголошував безмірну вдячність за зроблене, за створене і напрацьоване упродовж знакового періоду життя.

Попереду у Сергія Олександровича – як і раніше, багато задумів, мрій і так само багато безпосередніх клопотів та турбот. Хотілося б побажати йому **звитяги, насаги і гарного здоров'я, аби надалі його знакові дати і ювілеї проходили у мирний час і були позначені лише трудовими і радісно оптимістичними життєвими здобутками.** Стож у добрий час, шановний ювіляре!

Чергова «тренувальна» перемога – це приємно, а тим паче – зі зливою голів

Віктор Єрофеев

Подія начебто рядова, але приємна.

Футбольний клуб FC «VIVAD», який є учасником традиційного футбольного турніру пам'яті Миколи Сосюри, 14 березня 2026 року проводив вже третю зустріч згідно з календарем із п'яти матчів. Суперником романівчан став ФК «Березівка», який грає у першості Житомирського району, хоча особливими успіхами поки що не прославився. Але фахівці з футболу і вболівальники FC «VIVAD» знають, що головною метою турніру, який традиційно і щороку проходить у березні, є підготовка до чергового футбольного сезону. Якщо суто конкретно – романівчани готуються до ігор другого кола чемпіонату України серед аматорських команд, який для наших земляків стартує 28 березня.

А поки що «VIVAD» активно готується, залучаючи у кожному із тренувальних матчів до свого складу нових футболістів, які мають підсилити гру чемпіона Житомирщини кількох останніх

сезонів. Суботній матч суперники проводили на тренувальному полі обласного спортивного ліцею в районі житомирської Мар'янівки. Умови для гри тут справді комфортні, і суперники могли показати увесь свій нинішній потенціал. На повну потугу показали свій клас гри лише футболісти «VIVADa», які забивали у ворота березівської ко-

манди аж вісім «сухих» м'ячів. Голи забивалися на будь-який смак, і варто зауважити, що гарні ігрові кондиції набирає більшість футболістів зі складу чемпіона Житомирщини. Три м'ячі, забиті нашим найкращим голеадором минулого сезону Іллею Поліщуком у ворота ФК «Березівка», свідчать про те, що надія і опора нападу FC «VIVAD»

відновлює колишні бойові лаштунки. Голи Владислава Мельниченка, Романа Мазуренка, Богдана Мосійчука і, що приємно, нашого ветерана Дениса Яворського засвідчують рівень готовності цих гравців. Ще приємніше те, що новачок команди із Романова Олександр Яліков також «розписався» у воротах наших суперників із Березівки.

У підсумку – 8:0, і це переконаливо. Втім, головне навіть не рахунок, не кількісна перевага у забитих м'ячах, а якраз злагодженість і взаєморозуміння гравців на полі. Відтепер романівські футболісти мають провести ще два матчі у межах турніру пам'яті Миколи Сосюри. Обидві гри із серйозними суперниками: «А.ТОМом» із Високої Печі та звязгельською «Смолкою». До речі, «Смолка» у ході нинішнього турніру виявилася єдиною командою, яка не втратила ще жодного очка після проведених трьох турів. Може так статися, що якраз протистояння FC «VIVAD» і звязгельського клубу матиме вирішальне значення для визначення переможця турніру. Нагадаємо, що турнір пам'яті Миколи Сосюри має тренувальне значення, але все одно перемога у першому весняному турнірі на великому полі завжди приємна і надає переможцю певного оптимізму вже на старті офіційних чемпіонатів. Тим паче, що якраз FC «VIVAD» має у своєму послужному списку найбільше перемог у турнірі пам'яті Миколи Сосюри. І традицію переможця не зайве було б зберегти.

Кешбек за бензин: чому критикують допомогу від держави?

Президент Володимир Зеленський доручив уряду підготувати програму допомоги, яка передбачає соцвиплати у 1500 гривень, а також кешбек за бензин, дизель і автогаз.

Водночас така ініціатива вже викликала критику економістів та політиків. Детальніше розповідає Центр громадського моніторингу та контролю.

Подробиці підтримки

12 березня Володимир Зеленський доручив підготувати кілька програм підтримки для українців. Зокрема, йдеться про соцвиплати у розмірі 1500 гривень, які отримають щонайменше 13 мільйонів українців. «Кошти мають надійти людям без будь-якої бюрократії та будуть нараховані автоматично саме тим, чий рівень доходів означає, що підтримка потрібна», – йдеться на сторінці голови держави.

Також, за словами президента, міністерства економіки та енергетики мають підготувати програму підтримки для споживачів дизеля, бензину й автомобільного газу. Вона має працювати через систему кешбеку, дозволяючи компенсувати частину витрат на паливо. Володимир Зеленський зазначив, що українці зараз відчують особливий тиск через дестабілізацію паливного ринку

внаслідок ситуації навколо Ірану та скорочення постачання нафти на світовий ринок.

15% кешбеку – на дизель, 10% – на бензин

Прем'єр-міністерка Юлія Свириденко зазначила, що уряд вже готує пакет підтримки для людей, які найбільше потребують допомоги через зростання цін на нафтопродукти. «Ця підтримка буде складатися з двох частин. Перша частина – це цільова підтримка соціально вразливим категоріям. Це доплата, яка буде спрямована на підтримку пенсіонерам за віком, отримувачам допомоги по інвалідності, малозабезпеченим, отримувачам базової соцдопомоги, ВПО, сім'ям з дітьми», – сказала Свириденко.

Кошти надійдуть у квітні й будуть перераховані за наявними механізмами через Укрпошту і банківську систему. Виплати будуть здійснюватися в межах чинних бюджетних програм Мінсоцполітики.

Другу частину підтримки, за її словами, становитиме кешбек на паливо. Як зазначила прем'єрка на своїй сторінці у соцмережі, українці зможуть отримати від держави 15% кешбеку на дизельне паливо, 10% – на бензин та 5% – на автогаз.

Паливний кешбек працюватиме до 1 травня на всіх АЗС, які долучаться до програми. Виплати відбуватимуться на базі «національного кешбеку», яким вже користуються 9,4 мільйона українців.

Свириденко також заявила, що зниження акцизного податку

або ПДВ на паливо не планується. «Я хочу нагадати, що всі податки і збори йдуть в дохідну частину бюджету, з якої фінансується армія. Тому програми, які ми пропонуємо, будуть фінансуватися у межах діючих видатків і тих програм, які є в Мінекономіки і в Мінсоцполітики», – наголосила прем'єрка.

Куди витратити кешбек

«Кешбек є одним із найефективніших заходів, які розглядали, оскільки програма складається з двох компонентів. По-перше, ми повертатимемо 10-15% залежно від виду палива на картки кешбеку. І далі вони використовуватимуть це на українські товари», – розповів міністр економіки Олексій Соболев. За його інформацією, 75% коштів, отриманих з кешбеку у лютому, пішли на оплату комунальних послуг. Тож, на думку міністра, кешбек дуже цільово використовується тими людьми, яким ці гроші дійсно потрібні.

«Загальний розмір (нового кешбеку – ред.) ми зараз оцінюємо в приблизно три мільярди гривень. Вони перерозподіляються з коштів програм Мінекономіки всередині бюджету Мінекономіки», – сказав Олексій Соболев.

Гроші з картки «Національний кешбек» можна витратити на комунальні та поштові послуги, благодійність, підтримку ЗСУ, харчі, ліки, книги та іншу друковану продукцію українського виробництва.

Критика ініціативи

Втім, новація викликала критику частини економістів та політиків. Зокрема, за підрахунками народного депутата Ярослава Железняка, в Україні щомісяця споживають сотні мільйонів літрів пального, тому компенсації можуть коштувати державі мільярди гривень. «Тобто на «еБачок» треба буде 5,26 млрд грн на місяць. Відповідно, до травня це десь – 10,5 млрд грн з бюджету... Тобто 19,5 (роздача 1500 грн) + 10 (кешбек) + 10,5 (еБачок) = 40 млрд грн. Це ми для військових, які отримують мінімалку, могли б до кінця року зарплату в два рази збільшити», – написав він у своєму telegram-каналі.

Директор Центру економічної стратегії Гліб Вишлінський вважає, що така компенсація фактично означатиме субсидування пального для всіх автомобілістів, незалежно від рівня їхніх доходів. «Уряд буде субсидувати паливо власникам багатолітрових тачок. В мирний час це було б тупо. Зараз під час війни це майже диверсія», – зазначив він на своїй сторінці у соцмережі.

З Вишлінським солідарний і заступник директора Національного інституту стратегічних досліджень Ярослав Жаліло. Він зазначає, що розмір компенсації залежатиме від обсягів споживання пального. «Це означатиме, що ті, хто більше потерпають від здорожчання пального, матимуть меншу компенсацію за це», – сказав він в ефірі Київ24.

Психологічні проблеми підлітків

Підлітковий вік – період емоційних гойдалок. Роздратованість, усамітнення, надмірна увага до зовнішності – це часто частина нормального дорослішання.

Але інколи такі зміни можуть бути сигналом ментальних порушень. Проблеми з психічним здоров'ям у підлітків трапляються частіше, ніж ми думаємо. І водночас більшість із них успішно лікується, якщо вчасно звернути на них увагу та звернутися по допомогу.

Психічне здоров'я – це соціальне та емоційне благополуччя. Воно необхідне для гармонійного розвитку дитини, здатності будувати стосунки, адаптуватися до змін і долати життєві труднощі.

Найпоширеніші проблеми психічного здоров'я у підлітків:

1. «Фейсбук-заздрість» і «фейсбук-депресія».

Підлітки дуже залежать від думки однолітків і шукають схвалення. У соціальних мережах вони порівнюють себе з ідеальними образами, що призводить до заниженої самооцінки, тривоги та депресивних переживань. Заборона соцмереж не працює. Натомість важливо:

- навчити критично сприймати контент;
- говорити про цифрову безпеку;
- бути залученими в життя дитини та підтримувати діалог.

2. Залежність від гаджетів.

Дистанційне навчання, нестача живого спілкування та збільшений екранний час можуть призвести до справжньої залежності.

- Як допомогти:
- визнати проблему й з'ясувати її причину;

МІЖНАРОДНИЙ ТИЖДЕНЬ ЗДОРОВ'Я ПІДЛІТКІВ: ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПІДЛІТКІВ

- звернути увагу на цифрові звички всієї родини;
- встановлювати чіткі правила користування гаджетами без постійних докорів.

3. Генералізований тривожний розлад. Близько 70% дітей у віці 7–13 років переживають тривогу, а приблизно кожна десята дитина має тривожний розлад. Найефективнішим методом лікування є когнітивно-поведінкова терапія. За потреби застосовується медикаментозна підтримка.

4. Депресія.

Вона характеризується стійким відчуттям смутку, безнадії, емоційної по-

рожнечі. Причинами можуть бути булінг, нерозділені почуття, конфлікти, відчуття несправедливості. Депресія лікується психотерапією та, за показами, антидепресантами.

5. Соціальна тривожність (соціальні фобії).

Страх осуду та сорому змушує підлітків уникати відповідей у класі, публічних виступів, спілкування з новими людьми.

Ефективними є методи експозиції та соціальних експериментів, які допомагають поступово зменшити страх і змінити модель поведінки.

6. Розлади харчової поведінки.

Анорексія, булімія, компульсивне переїдання часто супроводжуються тривогою й депресією та становлять загрозу як психічному, так і фізичному здоров'ю.

Самолікування неприпустиме. Тільки фахова допомога дозволяє запобігти серйозним наслідкам і відновити здоров'я.

7. Булінг.

Майже кожен третій підліток зазнає знущань. Часто – мовчки. Наслідки можуть бути вкрай серйозними: тривога, депресія, суїцидальні думки.

Як допомогти:

- говорити з дитиною про булінг;
- розвивати впевненість у собі;
- не ігнорувати сигнали та контролювати ситуацію до її вирішення.

8. Ризикова поведінка.

Алкоголь, наркотики, небезпечні захоплення, самоушкодження – усе це частина пошуку себе і самостійності.

Допомогти можна не лише заборонами, а навчати:

- оцінювати ризики;
- прогнозувати наслідки;
- спрямовувати енергію в безпечну та корисну діяльність.

Пам'ятайте: діти насамперед вчать на прикладі дорослих. Піклування про психічне здоров'я підлітків таке ж важливе, як і турбота про фізичне. Адже ментальне благополуччя – це основа здатності долати стреси, будувати здорові стосунки та впевнено входити в доросле життя.

Джерело: ДУ «Житомирський ОЦКПХ МОЗ України»

До Всесвітнього дня людей із синдромом Дауна

21 березня – Всесвітній день людей із синдромом Дауна. Саме 21-е число третього місяця було обрано, щоб підкреслити унікальність трьох копій 21-ї хромосоми, які є причиною синдрому Дауна.

Цей день нагадує нам про важливість прийняття, рівності та поваги. Люди з синдромом Дауна – такі ж цінні, здібні та унікальні, як і всі інші, і заслуговують на підтримку та інклюзію у кожному аспекті життя.

Хочемо нагадати, що народження дитини з синдромом Дауна не залежить від способу життя, спадковості, рівня освіти чи соціального статусу і моральних якостей батьків. Синдром Дауна не знає кордонів і може торкнутися будь-кого. Це найпоширеніша хромосомна аномалія. В Україні щороку народжується від 200 до 400 дітей із цим синдромом.

Дітям із синдромом Дауна притаманні більшою чи меншою мірою такі ознаки:

- пласке перенісся, розкосі очі та широкі губи;
- широкий язик з глибокою повздожньою борозною;
- невеликий розмір голови;
- шкірна складка на шиї у новонароджених;
- зменшені та дещо змінені вушні раковини;
- очі з плямистою райдужкою (так звані плями Брушфельда);
- єдина поперечна борозна на долонях;
- знижений м'язовий тону;

- у кожній другій дитини вроджена вада серця, можливі зміни з боку шлунково-кишкового тракту та інших органів.

Дитина із синдромом Дауна має уповільнений розвиток порівняно з однолітками. Проте майже всі діти із синдромом Дауна можуть навчитися самостійно ходити, їсти, одягатись, говорити, грати та товаришувати з однолітками, ходити до

школи, займатись спортом, творчістю тощо. Тобто робити те, що вміють робити інші діти.

Діагностувати синдром Дауна можна ще в утробі матері на 14–24 тижнях вагітності. Ведення пацієнтів із синдромом Дауна є мультидисциплінарним. Навчання батьків – один із найважливіших аспектів створення необхідних умов для різно-

бічного розвитку малюка. Батьки повинні знати про можливі особливості здоров'я дитини, щоб їх можна було вчасно діагностувати й відповідно коригувати у разі потреби.

Раніше люди із синдромом Дауна рідко доживали до 30 років, але завдяки покращенню медичної допомоги їхня середня тривалість життя збільшилася до 60–70 років.

Основні фактори, які покращують якість життя:

- Медичне спостереження (кардіологія, ендокринологія, офтальмологія).
- Рання корекція порушень розвитку.
- Інклюзивна освіта та соціалізація.
- Доступ до працевлаштування та незалежного життя.

Синдром Дауна виникає внаслідок генетичної аномалії, тому його неможливо попередити. Однак здоровий спосіб життя матері перед вагітністю, регулярні медичні огляди, вчасна діагностика та обстеження можуть сприяти ранньому виявленню та підтримці дітей із синдромом Дауна.

Нехай наші спільні зусилля роблять світ доброзичливішим та по-справжньому інклюзивним, де кожна людина відчуває себе повноцінною частиною суспільства. **Почуймо сьогодні людей із синдромом Дауна та підтримаймо їх у прагненні здійснити свої мрії та досягти поставлених цілей!**

Джерело: ДУ «Житомирський ОЦКПХ МОЗ України»

Гороскоп на тиждень 18 березня - 24 березня

ОВЕН
Професійно активні представники вашого знака продовжать розвивати вже розпочаті проекти. Весняне рівнодення посилить контакти.

ТЕЛЕЦЬ
Фінансова ситуація загалом стабільна. Доходи надходять у звичному режимі, без несподіваних змін.

БЛИЗНЮКИ
Загалом події складаються сприятливо, хоча можливі невеликі непорозуміння – дратівливість або взаємне нерозуміння.

РАК
Загалом березень виявиться доволі рухливим місяцем, і сидіти на місці вдасться далеко не всім. Витрати також виявляться помірними.

ЛЕВ
Самопочуття буде гарним: рівень енергії високий, а серйозні нездужання мало ймовірні. Тиждень сприятливий для професійної діяльності.

ДІВА
У цей період рішення ухвалюють повільніше. Однак зараз важливіша не швидкість процесів, а кінцевий результат, і його буде досягнуто.

ТЕРЕЗИ
Фінансова тема стане однією з ключових протягом тижня. Доходи надходять регулярно, а їхній загальний обсяг може помітно збільшитися.

СКОРПІОН
Тиждень має виражений практичний характер, тому матеріальні питання можуть привертати більше уваги, ніж романтика.

СТРІЛЕЦЬ
Для закоханих тиждень виявиться цікавим. Можливі зустрічі з людиною з минулого, яка проживає далеко, а також спільні поїздки.

КОЗОРІГ
У професійній сфері можете зазнати розчарування в людях, на чію підтримку розраховували. Найімовірніше, вони зайняті власними завданнями.

ВОДОЛІЙ
Найрозумніша стратегія зараз – зберігати спокій і приділити увагу доопрацюванню вже розпочатих проектів.

РИБИ
Витрати можуть перевищити доходи: частина коштів піде на робочі завдання, частина – на потреби близьких людей.

Джерело: TCH

Смачного!

Салат з фетою та тунцем

Інгредієнти: 1 пучок листя салату (80 г), 1 жменя руколи (20 г), 170 г консервованого тунця, 100 г сиру фета, 8-10 томатів чері, 2 ст. л. оливкової олії, 1 ч. л. лимонного соку, сіль та перець до смаку.

• Ретельно помийте та просушіть паперовим рушником зелень і томати чері. Листя порвіть руками на невеликі шматочки, а руколу можна залишити цілою.

• Розріжте навпіл 8-10 томатів чері. Також наріжте 100 г сиру фета кубиками середнього розміру або просто розкришіть його руками.

• Відкрийте банку з тунцем та злийте з нього рідину. Якщо тунець у вас шматочками – злегка розімніть його виделкою або розділіть на дрібніші волокна.

• У велику миску викладіть листя салату, руколу, томати чері. Полийте їх 2 ст. л. олії та 1 ч. л.

лимонного соку, за бажанням трішки посоліть та перемішайте. Зверху на салат викладіть шматочки тунця та сиру фета і подавайте.

Лимонний курд

Інгредієнти: 80 г вершкового масла, 450 г лимонів, 225 г цукру, 4 яйця, 1 яєчний жовток.

• З 450 г лимонів натріть тонкий шар цедри за допомогою дрібної терки. Потім вичавіть сік за допомогою цитрус-преса або виделки та процідіть його через дрібне сито. У вас має вийти приблизно 150 мл лимонного соку.

• Розтопіть 80 г вершкового масла на водяній бані. Коли масло розтане, додайте лимонну цедру та 225 г цукру. Гарно перемішайте до однорідності.

• У глибокій мисці з'єднайте 4 яйця та 1 яєчний жовток. Збийте суміш вінчиком до однорідності. Потім влийте яйця у масляно-цукрову суміш і добре перемішайте.

• Додайте 150 мл лимонного соку та поставте миску на водяну баню. Готуйте крем, постійно по-

мішуючи, поки він не загусне і не набуде консистенції густої сметани.

• Готовий гарячий лимонний курд розкладіть у чисті або попередньо стерилізовані банки. Дайте трохи охолонути до кімнатної температури, потім закрийте кришками і приберіть в холодильник.

Джерело: klopotenko.com

Куточок ГОРОДНИКА

Розсада після сходів:
3 важливі справи, які часто вважають зайвими і забувають про них

А від них залежить швидкість росту та міцність розсади.

Що необхідно розсаді після сходів, про що ми забуваємо і вважаємо необов'язковим? А от агрономи впевнені: це вкрай важливі і потрібні справи. Завдяки їм рослини розвиваються швидко й легко, стають міцними та продуктивними. А секрети ж зовсім простенькі.

СПРАВА 1.
РОЗСАДІ ПОТРІБНЕ
ОБПРИСКУВАННЯ

Тільки обприскувати слід не самі рослини. Так, зволожувати листя навіть дорослої розсади – задум неоднозначний. Воно повільно просихає в закритому приміщенні, що може спровокувати хвороби. А що стосується сходів – хоч іноді й радять їх кропити, та багато фахівців вважають це надто ризикованим.

Набагато продуктивніше й безпечніше обприскувати повітря навколо розсади, зволожуючи кімнату.

Щоб коріння працювало ефективно, рослині потрібен правильний мікроклімат.

Як це пов'язано? У сухому повітрі наших квартир листя випаровує воду найактивніше – щоб охолотитися. З якою силою листя випаровує вологу, з такою ж силою корінь змушений качати воду. Цей процес перекачування, що за своєю суттю нагадує русло для перенесення мінеральних солей, називається транспірацією.

У маленьких сходів коренева система ще слабка і просто не здатна качати такі великі об'єми води. Якщо повітря сухе, продири на листі зрештою закриваються через стрес і загрозу зневоднення. А от зволоження повітря потрібне саме для того, щоб знизити інтенсивність випаровування і захистити слабкі корінці. У вологому повітрі продири залишаються відкритими для дихання та фотосинтезу, але рослина при цьому не втрачає критичних обсягів вологи. Механіка процесу трохи складніша, але відбувається все саме так.

Тож якщо ми просто намоємо лист – він буде мокрим. А рослині потрібне саме вологе повітря.

СПРАВА 2. РОЗСАДІ
НЕОБХІДНЕ
РОЗПУШУВАННЯ

Це знижує потребу в поливі та дає корінню кисень.

Усе просто. Волога залишає грунт, випаровуючись і піднімаючись вгору по ґрунтових капілярах.

Це мікроскопічні отвори, трубочки діаметром у частки міліметра (від 0,003 до 0,1 мм), що пронизують землю. Саме в них скупчується кисень, який

згодом витісняється водою. Якраз тому в перезволоженому ґрунті так мало кисню: його по капілярах буквально виштовхує назовні вода.

Так-от, щоб зменшити випаровування води, потрібно усунути ці капіляри на поверхні. І ми руйнуємо їх – розпушуванням. Таким чином волога не буде так стрімко випаровуватися і залишиться в ґрунті. Але і це ще не все. Розпушування саме по собі насичує землю повітрям. Воно не дає утворюватися ґрунтовій кірці, перешкоджає засоленню. Допомогає воді рівномірно розподілитися, захищає прикореневу зону від застою вологи – і від чорної ніжки, до речі.

Що робити? Взяти зубочистку або сірник і розпушити ґрунт на глибині до 1-1,5 см. Роблять це біля стінок ємності або трохи ближче до центру, але намагаючись не наблизитися до самих рослин.

Тут важливо не поспішати: розпушування слід починати не раніше появи першого справжнього листочка, коли корінь трохи розгалудиться. Якщо зробити це одразу після появи сім'ядоль, можна легко обірвати єдиний тоненький стрижень кореневої системи.

Розпушувати можна перед поливом або трохи згодом після нього, коли ґрунт не буде надто вологим.

СПРАВА 3. ДЛЯ
ПІВДЕННИХ ВІКОН

Розсаду потрібно притіняти. Особливо перці та баклажани. Якщо частина вікон південна, то опівдні, десь до 14-ї години або трохи довше, сонце зовсім не тішить. Сходи чахнуть, якщо залишаються просто на підвіконні. Переносити розсаду туди-сюди не вийде, тому потрібно просто притіняти вікно. Не повністю, звісно ж, – просто зробити світло більш розсіяним. Можна прикріпити на шибку екрани з білого паперу – вони пом'якшують сонячну активність. А після обіду обов'язково прибрати.

Роблю це доти, доки розсада не зміцніє – приблизно до появи двох-чотирьох справжніх листочків.

Але тут є зворотний бік: якщо притіняти розсаду занадто сильно або довго, вона почне витягуватися (відбудеться етіоляція підсім'ядольного коліна). Тому паперові екрани варто використовувати виключно під час прямих сонячних променів, а в решту часу забезпечувати рослинам максимальне освітлення.

Джерело: Ukr.Media

18 березня середа	19 березня четвер	20 березня п'ятниця	21 березня субота	22 березня неділя	23 березня понеділок	24 березня вівторок
0° + 7°	+ 2° + 6°	+ 2° + 9°	0° + 9°	+ 1° + 12°	+ 3° + 13°	+ 4° + 14°
749 ТИСК, ММ	746 ТИСК, ММ	742 ТИСК, ММ	744 ТИСК, ММ	744 ТИСК, ММ	742 ТИСК, ММ	740 ТИСК, ММ

13 БЕРЕЗНЯ
СВІЙ ЮВІЛЕЙ ВІДНАЧИВ
ДЕПУТАТ РОМАНІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ,
ЗІНЧУК СЕРГІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ!

**ЗДОРОВ'Я ПАНУ В ПОБАЖАННЯ,
ЩОБ ВІД ВСІХ ЛИШ ШАНУВАННЯ!
З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ ШАНОВНИЙ,
ТАМАНЕЦЬ ХАЙ БУДЕ ПОВНИЙ!**

**ХАЙ ДОМІВКА БУДЕ ГАРНА,
ВСЕ ЖИТТЯ БУДЕ НЕ ХМАРНИМ,
ЩАСТЯ Й РАДІСТЬ ЙДУТЬ ЗА ПАНОМ,
ЩОБ ВСЕ ЧІТКО, ЯК ЗА ПЛАНОМ!**

Цікаві факти про диких тварин

• Леопарди чудово лазять по деревах. Навіть без розбігу вони можуть забратися на гілки, що починаються на 5-метровій висоті, піднімаючись по стовбуру після стрибка.

• Африканські рибитигри – бич місцевих річок. Вони не менш небезпечні, ніж американські піраньї, точно так само можуть за лічені секунди розтерзати жертву.

• Кішки нявкають, тільки коли спілкуються з людьми.

• Дорослий слон за добу може випити майже сотню літрів води.

• Риби живуть навіть в холодних морях біля берегів Антарктиди. У деяких з них нормальна температура крові не перевищує +1,5 градусів, але кров не замерзає завдяки наявності в ній особливих речовин.

• Леви володіють найменшим серцем щодо розмірів тіла серед усіх, що живуть на нашій планеті

диких тварин, які є хижаками.

• У момент нападу на жертву акули закривають очі, щоб жертва, яка пручається, не могла їх пошкодити.

• Для виробництва 1 грама меду середньостатистичній бджолі доводиться відвідати близько 2 тисяч квіток.

• Кішки, як відомо, терпіти не можуть купатися. Виняток з усіх диких тварин сімейства котячих складають тигри, яким водні процедури дуже навіть до вподоби.

• Протизаплідні препарати, розроблені для людей, діють і на деяких людиноподібних мавп, зокрема на горил.

• Всі великі кішки полюють поодинці. Всі, крім левів, – вони заганяють здобич всім прайдом.

• З усіх диких тварин шури довше за інших можуть існувати без води. Навіть довше, ніж верблюда.

• Мозок щодо розмірів тіла у мурах більше, ніж у будь-яких інших живих істот на нашій планеті.

• У дивовижної пташки колібрі серце в польоті б'ється до 1000-1200 разів у хвилину, а літають вони протягом практично всього життя, відпочиваючи дуже рідко.

• Мурахоїди насправді мурах майже не їдять, віддаючи перевагу термітам. А терміти – родичі тарганів, незважаючи на зовнішню схожість з мурахами.

• Деякі дикі тварини здатні здивувати людину, яка не очікує від них особливої прудкості. Так, жирафи можуть бігати швидше, ніж коні, розвиваючи швидкість до 50 км/ч.

• Щорічно бджоли вбивають більше людей, ніж отруйні змії.

• У восьминогів квадратні зіниці. А у кіз – прямокутні.

• Кити – найбільші дикі тварини на Землі, як

РЕКЛАМА

ТОВ ТЕХНІЧНИЙ ЛІЦЕЙ
постійно проводить індивідуальне навчання
та підвищення кваліфікації
ТРАКТОРИСТІВ-МАШІНІСТІВ С/Г ВИРОБНИЦТВА.

067-410-12-15
097-675-58-35
067-799-04-27

ПОЧАТОК ЗАНЯТЬ З МОМЕНТУ УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ НА НАВЧАННЯ.

БУДМАТЕРІАЛИ
м. Чуднів

- ДОШКА ПОЛОВА
- ВАГОНКА
- РЕЙКА МОНТАЖНА
- БРУС

097 745 54 59
098 410 70 17

ЗАКУПОВУЄМО ВРХ
за вигідними цінами

- КОРІВ
- ТЕЛЯТ
- БИЧКІВ
- ТЕЛИЦЬ

а також доріз та худобу на утримання.

Гарантуємо чесну оцінку та швидкий розрахунок.

тел.: 068 467 05 75

Закупуємо ВРХ ДОРОГО:

- Корів
- Телят
- Дорізи
- Лошат
- Бичків
- Телиць
- Лежачих

Працюємо ЦІЛОДОБОВО

Корів, телиць, коней - на тримання

+38 068 867 24 91

РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМИ В ГАЗЕТІ

НАС ЧИТАЮТЬ
10 000 РОМАНІВЧАН

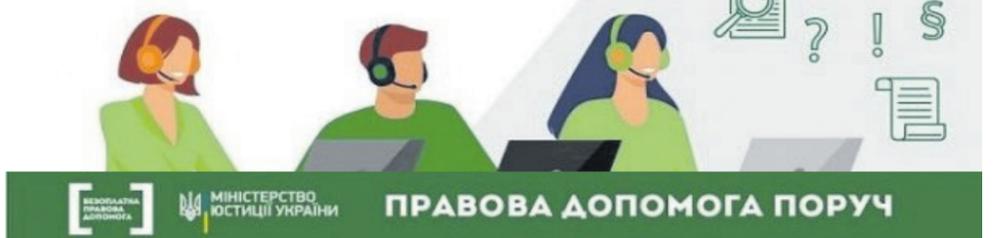
ВАРТІСТЬ РОЗМІЩЕННЯ
ОГОЛОШЕНЬ:

- звичайне - 10 грн/тиж.
- жирним шрифтом - 15 грн/тиждень
- рекламний блок - 3 грн/см.кв

Відділ реклами: 067-412-89-81

0 800 213 103

телефонуйте до контакт-центру системи з надання безоплатної правової допомоги

відомо, відрізняються величезними розмірами. І їхнє величезне серце робить в середньому всього 9 ударів у хвилину.

• З усіх ссавців кажани є єдиними, здатними літати.

• Найнебезпечнішою дикою твариною нерідко називають тигра. Цей звір хитріший за інших великих кішок. Він навіть може прикинутися наляканим і покірним, щоб потім раптово атакувати дресирувальника, який втратив пильність.

• Кити можуть затримувати дихання на термін до двох годин, занурюючись під воду.

• У ведмедів і тигрів кігті можуть досягати 10-11 см в довжину.

• З'являючись на світ з материнського лона, новонароджені жирафи падають на землю з висоти в 1,5 метра.

• Найсильнішою дикою твариною з числа ссавців є горила. Доросла особина може піднімати вагу, яка в 10 разів перевищує її власну.

• У дельфінів одне око під час сну завжди відкрите.

• Невеличкі птахи колібрі за день поїдають таку кількість їжі, яка в півтора-два рази перевищує їхню власну масу.

• Близько тридцяти видів диких тварин, що мешкають на Землі, належать до сімейства котячих.

• Рекордсменом за кількістю зубів є звичайний равлик. У нього їх близько 25 тисяч.

Джерело: faktypro.com.ua